

Sygn. akt III Nsm 482/23

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2023 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich, w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Barbara Trokowska-Stempnik

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Anna Pachniewska

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2023 r. w Toruniu,

na rozprawie

sprawy z wniosku **M. K.**

z udziałem **A. M.**

o zmianę kontaktów z małoletnimi: F. K. i I. K.

postanawia:

1. oddalić wniosek,
2. ustalić, że każda ze stron ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygn. akt III Nsm 482/23

Uzasadnienie postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu

III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 20 września 2023 roku w sprawie

o sygn. akt III Nsm 482/23

Wnioskiem z dnia 3 marca 2023 roku M. K. domagał się zmiany wyroku Sądu Okręgowego (...) z dnia 30 listopada 2022 roku, sygn.. akt (...) w przedmiocie jego kontaktów z małoletnimi dziećmi – F. K. i I. K. poprzez:

I. zmianę pkt. III ppkt. 1, 2 i 3 orzeczenia i ustalenie, że wnioskodawca ma prawo do kontaktów z dziećmi w trakcie roku szkolnego (z wyłączeniem 26 maja i innych okresów szczegółowo uregulowanych):

1. W tygodniu, w którym nie będzie przypadał kontakt weekendowy we wtorek po zajęciach edukacyjnych dzieci do czwartku do godz. 10:00.
2. W tygodniu, w którym będzie przypadał kontakt weekendowy w środę po zajęciach edukacyjnych dzieci do godz. 18:30.
3. W co drugi weekend od piątku od godz. 15:00 do poniedziałku do godz. 10:00.

II. Zmianę pkt. 8 ppkt. a, b, c orzeczenia i ustalenie, że wnioskodawca ma prawo do

kontaktów w ferie zimowe w każdym roku poczynając od roku 2024 od piątku poprzedzającego pierwszy tydzień ferii od godz. 15:00 do kolejnego piątku do godz. 18:30.

III. Zmianę w pkt III ppkt. 9 a, b, c orzeczenia i ustalenie, że wnioskodawca ma prawo do kontaktów w wakacje letnie w okresie od 1 lipca do 31 sierpnia każdego roku:

a) W roku 2023:

- od 1.07. od godz. 10:00 do 07.07. do godz. 19:00,

- od 21.07. od godz. 10:00 do godz. 19:00,

- od 1.08. od godz. 10:00 do 07.08. do godz. 19:00,

- od 21.08. od godz. 10:00 do 28.08 do godz. 19:00,

b) w roku 2024 i w kolejnych latach 2 tygodnie w lipcu i 2 tygodnie w sierpniu:

- od 1.07. od godz. 10:00 do 14.07. do godz. 19:00,

- od 1.08. od godz. 10:00 do 14.07. do godz. 19:00,

z tym ustaleniem, że kontakty będą odbywały się poza miejscem zamieszkania dzieci, a wnioskodawca będzie zobowiązany do odebrania dzieci z placówki edukacyjnej lub z miejsca zamieszkania i odwiezienia dzieci do miejsca zamieszkania lub placówki edukacyjnej, a uczestniczka będzie zobowiązana do przygotowania dzieci do kontaktu, ich wydania i odbioru.

Wnioskodawca domagał się także ustalenia, że ojciec będzie miał prawo w każdy poniedziałek i czwartek w godzinach 17:00-19:00 do kontaktów telefonicznych audio i video za pośrednictwem komunikatora internetowego nr. V., (...), M. i S. i zobowiązania uczestniczki do zapewnienia telefonu oraz dostępu do telefonu oraz umożliwienia dzieciom kontaktu z ojcem za pośrednictwem telefonu i w/w komunikatorów.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że rozstrzygnięcie o kontaktach jego z dziećmi było efektem kompromisu. Strony były informowane przez sąd, że kontakty ustalone w orzeczeniu to tak naprawdę minimum i same strony między sobą mogą zmienić ustalenia zawarte w wyroku, rozszerzając kontakty. Uczestniczka nie pozwala ponadto na kontakty telefoniczne ojca z dziećmi. Wnioskodawca wskazał ponadto, że dzieci od momentu umożliwienia im noclegu w tygodniu oraz w co drugi weekend bardzo szybko się zaadoptowały do nowej sytuacji. Mimo, że upływ od wydania orzeczenia i stosowania kontaktów jest krótki, dzieci cały czas pytają tatę, czy mogą zostać jedną noc czy dzień dłużej. Wnioskodawca natomiast mówi, że na to musi wyrazić zgodę mama. Uczestniczka jednak nie wyraża takiej zgody. M. K. dodał, że nie widzi możliwości zawarcia z matką dzieci kompromisu.

Uczestniczka A. M. złożyła odpowiedź na wniosek, w którym wniosła o oddalenie wniosku w zakresie zmiany sposobu wykonywania kontaktów wnioskodawcy z dziećmi stron. Uczestniczka zaproponowała swoje rozwiązania zmiany kontaktów, jednak wniosek ten nie został opłacony, a zatem nie był przedmiotem rozstrzygnięcia. W uzasadnieniu odpowiedzi na wniosek uczestniczka odwoływała się do opinii (...) Zespołu (...) z czerwca 2022 roku, w której podkreślano, że konieczne jest przywrócenie stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa. Dzieci przeżyły rozwód rodziców. Od kilku miesięcy przyzwyczajają się do ustalonych kontaktów. Ponadto małe F. często choruje. Lekarz pediatra stwierdził, że może to wynikać ze stresu. Biegli zaznaczyli, aby kontakty rozszerzać stopniowo, a wniosek ten stoi w sprzeczności z tymi zaleceniami. Ponadto uczestniczka obawia się, że małe F. grają bez przerwy w M., kiedy przebywają u ojca. Uczestniczka dodała także, że strony chodzą na terapię postaw rodzicielskich do psychologa. Spotkania odbywają się raz na miesiąc. W ocenie A. M. wnioskodawca nie szanuje ustaleń stron odnośnie kontaktów. Spóźnia się z oddaniem dzieci. Przychodzi po dzieci, kiedy nie ma ustalonego kontaktu. Takie postępowanie rodzi konflikty i pokazuje lekceważący stosunek M. K. do ugody stron.

Postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2023 roku Sąd udzielił zabezpieczenia roszczeniu M. K. w ten sposób, że ustalił, iż ojciec dzieci ma prawo do kontaktów telefonicznych z małoletnimi dziećmi: F. K., urodzonym w dniu (...) w T. oraz

I. K., urodzoną w dniu (...) w T., raz w tygodniu (punkt 1) oraz ustalił, że ojciec będzie miał prawo do kontaktów z małoletnimi dziećmi w wakacje także w sierpniu 2023 roku, od 1 sierpnia od godz. 10:00 do 4 sierpnia do godz. 19:00, z tym ustaleniem, że dzieci będą nocowały przez trzy dni u ojca, a w pozostałe dni, od 5 sierpnia do 7 sierpnia, ojciec będzie odbierał je od matki od godz. 10:00 i odprowadzał do miejsca zamieszkania o godz. 19:00 (punkt II), a w pozostałym zakresie wnioszek o udzielenie zabezpieczenia został oddalony.

W dniu 17 sierpnia 2023 roku wnioskodawca złożył pismo przygotowawcze, w którym podkreślił, że rozstrzygnięcie zawarte w wyroku rozwodowym było ramowe. Uczestniczka postępowania mimo tego, że podczas rozprawy w Sądzie Okręgowym uzyskała informację o możliwości zmiany formuły kontaktów w zależności od potrzeb dzieci, w ogóle nie reaguje na potrzeby małoletnich, twierdząc, że to, co zostało ustalone przez Sąd nie może być zmienione. Wnioskodawca już po ponad trzech miesiącach widzi konieczność dokonania korekty w zakresie kontaktów, ponieważ dzieci są gotowe na dłuższe noclegi u ojca, mają silną potrzebę kontaktów z nim. M. K. dodał, że krótkie noclegi u ojca były związane z tym, że małoletnia I. była karmiona piersią. Ponadto wnioskodawca podniósł, że uczestniczka neguje konieczność, wbrew zaleceniom, terapii psychologicznej F.. Od momentu badania minęło 14 miesięcy i sytuacja dzieci w międzyczasie uległa zmianie. Córka stron nie jest karmiona piersią, wykazuje silną więź z ojcem i chęć częstszych kontaktów z nim. Syn nie ma lęku separacyjnego, chętnie spędza czas u ojca z noclegami włącznie. Wnioskodawca podkreślił ponadto, że dzieci nie korzystają z telefonu w szerszym zakresie niż dopuszczalny. Wnioskodawca dodał, że F. jest dzieckiem uzależnionym symbiotycznie od matki, ponieważ śpi z nią w jednym łóżku, a ojciec chciałby nauczyć go samodzielności.

W dniu 25 sierpnia 2023 roku uczestniczka złożyła pismo przygotowawcze, w którym wskazała, że gry, w które gra małoletni F. zawierają brutalne sceny, jest tam strzelanie i zabijanie. Ponadto dzieci każdą rozmowę z ojcem zaczynają od M.. W odniesieniu do rozmów telefonicznych uczestniczka wskazała, że są one powodem nieporozumień i polem do konfliktów między stronami. Bardzo często zdarza się, że dzieci kończą rozmowę, a wnioskodawca pisze do uczestniczki, że chce jeszcze rozmawiać z dziećmi. Wskazano ponadto, że uczestniczka stale podnosi swoje kompetencje rodzicielskie.

Na rozprawie strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił, co następuje:

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2022 roku Sąd Okręgowy (...) w sprawie o sygn.. akt(...) rozwiązał związek małżeński A. M. i M. K., który został zawarty w dniu 25 lipca 2015 roku w T..

Ze związku małżeńskiego strony posiadają dwójkę dzieci: F. K., urodzonego w dniu (...) w T. oraz I. K., urodzoną w dniu (...) w T..

Sąd Okręgowy I Wydział Cywilny we wskazanym powyżej wyroku ustalił, że M. K. będzie miał prawo do kontaktów z małoletnimi dziećmi:

- w trakcie roku szkolnego (z wyłączeniem 26 maja i innych okresów szczegółowo uregulowanych poniżej):

1. w tygodniu, w którym nie będzie przypadał kontakt weekendowy we wtorek od godz. 15:00 do środy do godz. 10:00;
2. w tygodniu, w którym będzie przypadał kontakt weekendowy w środę od godz. 15:00 do godz. 18:30;
3. w co drugi weekend od piątku od godz. 15:00 do niedzieli do godz. 18:30;
4. w święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok (24 grudnia – 1 stycznia):
  - a) w roku 2022 od 26.12. od godz. 10:00 do godz. 18:30 oraz od 31.12. od godz. 15:00 do 1.01. do godz. 15:00;
  - b) w kolejnych latach:

- w latach nieparzystych od 24.12 od godz. 14:00 do 25.12. do godz. 18:30;
- w latach parzystych od 26.12. od godz. 10:00 do godz. 18:30 oraz od 31.12. od godz. 15:00 do 1.01. do godz. 15:00;

5. w Święta Wielkanocne:

a) w roku 2023 Niedziela Wielkanocna od godz. 10:00 do godz. 18:30;

b) w kolejnych latach:

- w latach parzystych w Poniedziałek Wielkanocny od godz. 10:00 do godz. 18:30;
- w latach nieparzystych od Wielkiego Piątku od godz. 15:00 do Niedzieli Wielkanocnej do godz. 12:30;

6. w Dzień Ojca w każdym roku – 23.06. od godz. 15:00 do godz. 18:30;

7. w Święta Majowe w latach parzystych od 30.04. od godz. 16:00 do 3.05. do godz. 18:30;

8. w ferie zimowe od piątku poprzedzającego pierwszy tydzień do kolejnego piątku:

a) w roku 2023 dzieci będą nocowały przez trzy dni u ojca od piątku od 15:00 do poniedziałku do 18:30, a w pozostałe dni ojciec będzie odbierał je od matki od godz. 10:00 i odprowadzał do miejsca zamieszkania o godz. 18:30;

b) w roku 2024 dzieci będą nocowały przez trzy dni u ojca od piątku od godz. 15:00 do środy do 18:30, a w pozostałe dni ojciec będzie odbierał je od matki od godz. 10:00 i odprowadzał do miejsca zamieszkania o godz. 18:30;

c) w roku 2025 i kolejnych latach dzieci będą nocowały przez siedem dni u ojca od piątku od 15:00 do piątku do godz. 18:30;

9. w wakacje letnie (w okresie od 1 lipca do 31 sierpnia każdego roku):

a) w roku 2023 od 1.07. od godz. 10:00 do 4.07. do godz. 19:00, z tym ustaleniem, że dzieci będą nocowały przez trzy dni u ojca, a w pozostałe dni od 5.07. do 7.07. ojciec będzie odbierał je od matki o godz. 10:00 i odprowadzał do miejsca zamieszkania o godz. 19:00;

b) w roku 2024 w lipcu 2 tygodnie i 1 tydzień w sierpniu, z tym ustaleniem, że dzieci będą nocowały przez pięć dni u ojca, a w pozostałe dni ojciec będzie odbierał je od matki od godz. 10:00 i odprowadzał do miejsca zamieszkania o godz. 19:00;

- od piątku poprzedzającego pierwszy tydzień lipca do kolejnego piątku;

- od przedostatniego piątku lipca do kolejnego piątku;

- od trzeciego piątku sierpnia do kolejnego piątku;

c) w roku 2025 po 2 tygodnie w lipcu i 2 tygodnie w sierpniu od godz. 10:00 pierwszego dnia kontaktu od godz. 19:00 ostatniego dnia:

- od piątku poprzedzającego pierwszy lipca do kolejnego piątku;

- od trzeciego piątku lipca do kolejnego piątku;

- od pierwszego piątku sierpnia do kolejnego piątku;

- od przedostatniego piątku sierpnia do kolejnego piątku;

- od 2026 od 1 do 14 lipca i od 1 do 7 sierpnia i od 21 do 28 sierpnia od godz. 10:00 pierwszego dnia kontaktu do godz. 19:00 ostatniego dnia;

- od 2027 roku i w kolejnych latach od 1 do 14 lipca i od 1 do 15 sierpnia od godz. 10:00 pierwszego dnia kontaktu do godz. 19:00 ostatniego dnia,

poza miejscem zamieszkania dzieci i zobowiązał M. K. do odebrania dzieci z domu lub z placówki i odwiezienia dzieci do placówki lub do miejsca zamieszkania, w A. M. do wydania i odebrania dzieci.

Dowód: wyrok Sądu Okręgowego z dnia 30 listopada 2022 roku, k. 18-20;

odpisy aktów urodzenia dzieci, k. 17.

W toku postępowania rozwodowego stron Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii (...) Zespołu (...). We wnioskach wskazano, że małoletni są silnie obciążeni konfliktem rodzicielskim, co szczególnie dotkliwie odczuwa F.. W ocenie Zespołu doświadcza on silnej eskalacji sporu najbliższych mu osób, noszącej znamiona rodzicielskiego, emocjonalnego krzywdzenia. Dzieci potrzebują jak najszybszego przywrócenia stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa. Rodzice wykazują odpowiednie predyspozycje opiekuńczo-wychowawcze do zajmowania się dziećmi, niemniej ich konflikt mocno obniżył wrażliwość na emocjonalne straty ponoszone przez małoletnich. Państwo K. werbalnie rozumieją szkodliwość ich konfliktu dla dzieci, niemniej winę lokują po stronie oponenta. W konsekwencji w realnym działaniu, w ocenie Zespołu, oboje dopuścili się uwikłania małoletnich w swój spór. Jest to nieprawidłowa postawa rodziców, skutkująca obniżeniem ich kompetencji wychowawczych.

W zakresie ustalenia kontaktów ojca z dziećmi Zespół wskazał, że dzieci powinny spędzać czas wspólnie z ojcem, w co drugi wtorek i czwartek po szkole/przedszkolu do godz. 18:30, a w tygodniu, gdy nie widują się w dni powszednie, przebywać z nim w naprzemienny weekend od piątku do niedzieli. Po dwóch miesiącach pozytywnego nocowania u taty weekendy mogą być rozszerzone od piątku do poniedziałkowego poranka z odwiezieniem do przedszkola/szkoły. W przypadku ustalonych zajęć dodatkowych w godzinach pobytu dzieci z ojcem, na nim spoczywałby obowiązek zadbania o ich realizację. Ojciec może spędzać z dziećmi połowę świąt, naprzemiennie długie weekendy oraz połowę wakacji, ale najpierw w przedziałach trzech noclegów co tydzień, a w kolejnych latach, w tygodniowych, a w następnym etapie dwutygodniowych odstępach, naprzemiennie u matki i ojca.

Dowód: opinia z dnia 14 czerwca 2022 roku, k. 683-696, akta sprawy (...).

A. M. posiada wykształcenie wyższe zawodowe – (...) oraz średnie(...). M. K. posiada wykształcenie wyższe – (...).

W czasie trwania małżeństwa stron toczyło się postępowanie prokuratorskie, którego celem było ustalenie, czy M. K. jest sprawcą przemocy domowej. Postępowanie zostało umorzone wobec ustalenia, że podejrzany nie popełnił przestępstwa (art. 322 § 1 k.p.k.).

M. K. wykazuje krytyczny stosunek wobec własnych postaw i podejmowanych decyzji. Należy do osób o typie osobowości zawierającej cechy ekstrawersji, tj. ma wysokie zapotrzebowanie na stymulację. Nierzadko wpada w gniew, może zachowywać się agresywnie w sytuacji konfliktu, być skłonny do marginalizowania zasad współżycia, kierując się zasadą przyjemności. Postępowanie M. K. najczęściej podporządkowane jest własnym pragnieniom. Broni własnych interesów i nie jest skłonny do kompromisu lub przyjęcia punktu widzenia innych ludzi. Reprezentuje poprawny poziom intuicji wychowawczej. Potrafi rozpoznać potrzeby dziecka i jako rodzic stara się, aby jego stosunki z dzieckiem układały się tak, by dziecko czuło się bezpieczne i kochane. Pragnie możliwości aktywnego udziału w procesie wychowania dzieci. Dla dobra małoletnich dzieci konieczna jest współpraca ojca z matką.

A. M. jest przekonana o swoich racjach i zarzutach wobec męża w sprawie przemocy, pomimo umorzenia postępowania karnego. Jest bezkrytyczna wobec własnych postaw i zachowań. Podczas badania w (...) była skoncentrowana na przedstawieniu siebie jako osoby pokrzywdzonej, a M. K. jako sprawcy przemocy. A. M. nie

koncentruje się na wnikliwej analizie swoich stanów uczuciowych, działa racjonalnie, bez kierowania się impulsami. Broni własnych interesów i poglądów i nie jest skłonna do kompromisu czy przyjęcia punktu widzenia innych ludzi. Wobec tego, że taką samą osobowość prezentuje M. K., trudne jest porozumienie się stron. Uczestniczka nadmiernie deprecjonuje udział ojca w czynnościach opiekuńczych. Wykazuje zbyt lękową i ochronną postawę wobec dzieci, z elementami uczuciowego przywierania do nich. Stwarza to ryzyko ograniczenia rozwoju dzieci i ich autonomii oraz spontaniczności. A. M. posiada wystarczające predyspozycje wychowawcze, aby kierować procesem wychowania dzieci, ale konflikt z mężem, samostanowienie w sprawach kontaktów, obniża jej wrażliwość na tę potrzebę dzieci w zakresie dostępu do taty. Jest to wysoce nieprawidłowe zachowanie matki, które pilnie powinno podlegać oddziaływaniom naprawczym.

F. K., urodzony w dniu (...), jest świadomy konfliktu istniejącego między rodzicami, lecz nie stanowi to dla niego powodu dystansowania się od ojca. Szczegółnej uwagi wymaga sfera emocjonalna chłopca z uwagi na traumatyczne doświadczenia dziecka wynikające z zakłóceń funkcjonowania rodziny. Z matką wiąże go silnie więzi i przy niej widzi miejsce swojego pobytu. Ojciec stanowi dla F. ważny obiekt emocjonalnego odniesienia i budowania własnej tożsamości. Chłopiec ponosi silne uczuciowe straty z powodu konfliktu i rozstania stron, przekraczające jego emocjonalną wydolność. Swoje złe samopoczucie manifestuje m.in. opozycyjnymi zachowaniami wobec opiekunów, reakcjami o charakterze lękowym, regresyjnym. Wpływa to zakłócająco na jego rozwój emocjonalny i jakość relacji z każdym z opiekunów. Małoletni potrzebuje obojga rodziców, współdziałających w jego sprawach. Konieczne jest zapewnienie mu stałych, stabilnych warunków wychowania i opieki. Konieczne jest zapewnienie mu wsparcia ze strony obojga rodziców. Rodzice powinni podjąć działania zmierzające do zminimalizowania strat emocjonalnych, jakie ponosi F. w wyniku braku współdziałania rodziców.

I. K., urodzona w dniu (...) jest dzieckiem prawidłowo rozwijającym się psychospołecznie. Pomimo trudnych doświadczeń wynikających z rozpadu rodziny i zakłóconych relacji między rodzicami stara się być pogodna, pozytywnie nastawiona do ludzi. Potrafi nawiązywać kontakty, nie ujawnia lęku wobec nowych osób i sytuacji. Małoletnia I. jest silnie związana z matką, ale potrzebuje również bliskości ojca. I. K. potrzebuje także wzajemnej współpracy rodziców w jej sprawach. Najważniejsze jest jak najszybsze przywrócenie stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa.

A. M. i M. K. pozostają w przewlekłych konflikcie małżeńskim, poszerzonym o kwestie rodzicielskie. Oboje ujawniają skłonność do roszczeniowych reakcji i poszukiwania potwierdzenia swoich racji w piętnowaniu zachowań współmałżonka.

A. M. i M. K. jedynie werbalnie zdają sobie sprawę z destrukcyjnego wpływu swoich zachowań na funkcjonowanie małoletnich dzieci. W rzeczywistości obwiniają współmałżonka za taki stan rzeczy. Wobec własnych posunięć nie ujawniają takich przemyśleń. Postawa obojga rodziców jest nieprawidłowa i blokuje drożność komunikacji.

Dowód: opinia z dnia 14 czerwca 2022 roku, k. 683-696, akta sprawy(...)

M. K. i A. M. nie potrafią porozumieć się w żadnej kwestii dotyczącej ich wspólnych małoletnich dzieci. Wzajemnie obrzucają się oskarżeniami i doszukują się złośliwego działania w drugiej stronie. A. M. zarzuca M. K. to, że w czasie pobytów dzieci u niego F. i I. bez przerwy mają do dyspozycji telefon komórkowy, natomiast M. K. zarzuca A. M., że śpi w jednym łóżku z F., co źle wpływa na jego rozwój.

Ze wzajemnego nastawienia stron do siebie wynika, że każda, choćby najmniejsza sprawa, jest dla nich źródłem konfliktu.

Pomiędzy członkami najbliższych rodzin stron toczą się sprawy sądowe (karne i cywilne).

Dowód: nagrania z rozpraw sądowych z dnia: 5 kwietnia 2023 roku, 00:00:00-01:41:53, z dnia 6 września 2023 roku, 00:00:00-01:10:41.

Strony nie potrafią porozumieć się w kwestiach obowiązkowych szczepień dla małoletniej I. K.. M. K. złożył do tutejszego Sądu wnioski o ograniczenie władzy rodzicielskiej A. M..

Dowód: akta sprawy I. N. (...).

Wobec istotnego i trwałego konfliktu rodzicielskiego postanowieniem z dnia 6 września 2023 roku Sąd Rejonowy (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich na mocy art. 570 k.p.c. wszczął z urzędu postępowanie o wydanie zarządzeń z art. 109 k.r.o. odnośnie do małoletnich: F. K., urodzonego w dniu (...) w T. oraz I. K., urodzonej w dniu (...) w T., dziećmi M. K. i A. M., zamieszkałymi w T. przy ul. (...).

Dowód: akta sprawy I. N. (...).

Sąd zważył, co następuje:

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy w postaci: wyroku Sądu Okręgowego z dnia 30 listopada 2022 roku w sprawie (...), odpisów aktów urodzenia dzieci, opinii (...) Zespołu (...) z dnia 14 czerwca 2022 roku, a także twierdzeń podnoszonych przez obie strony w toku rozpraw sądowych (w zakresie poważnego konfliktu między stronami blokującego porozumienie). Dokumenty urzędowe w postaci wyroku Sądu Okręgowego oraz aktu urodzenia dzieci Sąd uznał za wiarygodne na mocy art. 244 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd podzielił w całości obserwacje oraz wnioski poczynione przez (...) Zespół (...), które zostały przedstawione w opinii z dnia 14 czerwca 2022 roku. Na uwagę zasługuje fakt, że po prawie półtora roku od badania rodziny K. przez Zespół, sytuacja pomiędzy M. K. i A. M. nie zmieniła się, a w ocenie Sądu nawet pogorszyła się, o czym świadczy ich wzajemne odzywianie się do siebie w toku rozpraw sądowych.

Przy ustaleniu stanu faktycznego Sąd nie skorzystał z wydruków korespondencji mailowych, kopii rozmów telefonicznych, wydruków obrazów z gry M. z uwagi na to, że w ocenie Sądu nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. W sprawach o kontakty z dziećmi, gdzie na czoło wysuwa się dobro małoletnich, nie jest istotne, kto ma rację, a zadaniem Sądu jest zabezpieczenie interesów dzieci w najlepszy możliwy sposób. Zdaniem Sądu analizowanie słowo po słowie rozmów toczących się między stronami nie ma sensu. Z doświadczenia życiowego i z opinii (...) wynika jednoznacznie, że dzieci do prawidłowego rozwoju potrzebują obecności i zaangażowania obojga rodziców. Ponadto dzieci nie mogą być włączane w konflikty pomiędzy dorosłymi.

Sąd pominął także wnioski dowodowe stron.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd pominął dowód z przesłuchania świadka A. T. oraz dowód z przesłuchania stron z uwagi na to, że dowody te są nieprzydatne do wykazania danego faktu. Zarówno świadek jak i strony mieli składać zeznania na okoliczność przebiegu dotychczasowych kontaktów, więzi wnioskodawcy z dziećmi, zgłaszania przez dzieci potrzeb częstszych noclegów u ojca, zgłaszania przez dzieci chęci rozmów telefonicznych z ojcem w dniach, kiedy nie mają z nim kontaktu osobistego, celowości rozszerzenia kontaktów ojca z małoletnimi, predyspozycji wychowawczych wnioskodawcy w opiece nad dziećmi, braku zgody uczestniczki na rozmowy telefoniczne wnioskodawcy z dziećmi, braku zgody uczestniczki na rozszerzenie kontaktów pomimo potrzeb emocjonalnych dzieci.

W ocenie Sądu podkreślić należy, że wszystkie wymienione powyżej okoliczności były przedmiotem opinii biegłych sądowych z (...) Zespołu (...) i są dla Sądu oczywiste. Matka małoletnich kategorycznie upiera się przy kontaktach ojca z dziećmi według orzeczenia Sądu, a co za tym idzie nie wyraża zgody na dłuższe nocowanie u ojca czy rozmowy telefoniczne. Predyspozycje wychowawcze rodziców również były przedmiotem tej opinii. Biegli jednoznacznie stwierdzili, że oboje rodziców posiada wystarczające kompetencje wychowawcze do zajmowania się dziećmi, natomiast predyspozycje te są obniżone przez trwający między stronami konflikt. Ponadto potrzeby emocjonalne dzieci, tj. częsty kontakt z ojcem, również są dla Sądu oczywiste. Niemniej z treści rozmów stron na sali sądowej

wynikało jednoznacznie, że strony nie są w stanie porozumieć się właściwie w żadnej kwestii. Potrzeba jednak zapewnić dzieciom poczucie bezpieczeństwa i względnej stabilizacji i takie było w tej sprawie zadanie Sądu.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd pominął dowód z przeprowadzenia opinii (...) na potwierdzenie celowości rozszerzania kontaktów wnioskodawcy z małoletnimi, więzi małoletnich z każdym z rodziców, predyspozycji wychowawczych wnioskodawcy w opiece nad dziećmi, potrzeb emocjonalnych dzieci. W ocenie Sądu wniosek ten, choć złożony już w piśmie inicjującym postępowanie, zmierza jedynie do przedłużenia postępowania i nie jest zgodny z dobrem małoletnich dzieci. Podkreślić bowiem należy, że opinia (...) została sporządzona 14 czerwca 2022 roku, a więc niecałe półtora roku temu. Fakt, że małoletnia I. nie jest już karmiona piersią nie stwarza konieczności ponownego badania dzieci przez biegłych. Podkreślić należy, że przeprowadzanie badań, w których dzieci stoją pomiędzy rodzicami niemogącymi się porozumieć, stanowi dla nich źródło ogromnego stresu, który z pewnością nie jest dla ich dobre. Biegli z (...) Zespołu (...) wskazali, że konieczne jest stopniowe rozszerzanie kontaktów ojca z dziećmi, niemniej musi odbywać się to w porozumieniu między rodzicami, a nie w wyniku orzeczeń sądów. W ocenie Sądu ponowne badanie rodziny K. przez biegłych z (...) nie wniosłoby niczego nowego do sprawy, a jedynie stanowiłoby źródło stresu dla małoletnich dzieci stron. W ocenie Sądu wnioskodawca i jego pełnomocnik zapominają, że w sprawach rodzinnych chodzi o dobro dzieci, a nie ich rodziców. Dodać też trzeba, o czym była wyżej mowa, że dziecko postawione pomiędzy rodzicami znajduje się w tzw. konflikcie lojalnościowym i nie wie, co ma zrobić. Podjęcie decyzji co do „wyboru rodzica” jest dla niego doświadczeniem traumatycznym i odbijającym się na jego zdrowiu emocjonalnym. Strony nic sobie nie robią z tego, że siedmioletni F. musi korzystać z pomocy psychologicznej na skutek tego, w jaki sposób postępowali jego rodzice. Dla Sądu jest to zjawisko wysoce niepożądane i zatrważające, przy czym rodzice małoletniego traktują to jako oczywistość i zwykłą czynność. Sąd zatem pominął wniosek dowodowy o przeprowadzenie kolejnej opinii (...) z uwagi na dobro małoletnich dzieci stron.

Sąd pominął także wniosek dowodowy uczestniczki o przesłuchanie w charakterze świadków jej rodziców oraz K. T. na podstawie art. 235² § 1 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. z uwagi na to, że dowód ten jest nieprzydatny do wykazania danego faktu. Świadczenie mieli zeznawać na okoliczność relacji i postaw stron, relacji stron z dziećmi, przebiegu i okoliczności kontaktów wnioskodawcy z dziećmi, postaw rodzicielskich, zaleceń psychologów, bieżących problemów związanych z dziećmi.

W ocenie Sądu wysoce nieprawidłowe i wysoce zaburzone relacje stron są kwestią oczywistą w niniejszej sprawie. Ponadto jeśli chodzi o przebieg kontaktów wnioskodawcy z dziećmi, zaleceń psychologów i bieżących problemów z dziećmi, to kwestie te były szeroko omawiane przez (...) w opinii z dnia 14 czerwca 2022 roku. Zdaniem Sądu świadkowie mogą mówić jedynie o swoich obserwacjach, przefiltrowanych przez własny światopogląd w połączeniu ze stosunkiem do stron, co prowadzi do zwiększania napięcia pomiędzy rodzicami małoletnich, a nie do wyjaśniania pożądanых kwestii. Nie bez powodu w metodyce pracy sędziego rodzinnego wskazuje się, że w sprawach tego rodzaju problemem nie jest spór prawny czy nawet faktyczny, a emocje, konflikt, napięcie, zaniedbania. W tego typu sprawach nie chodzi o to, kto ma rację, a o rozładowanie trudnych emocji i oddziaływanie Sądu na pożądanе - zgodne z dobrem dziecka postawy rodzicielskie. Spór rodziców jest zawsze wyrazem obniżonych kwalifikacji wychowawczych i postępowanie dowodowe już z tej przyczyny nie powinno pełnić klasycznej funkcji orzeczniczej na zasadzie „daj mi fakt, wskaż dowody, ja ci dam rozstrzygnięcie” (zob. Komentarz do spraw rodzinnych, red. Jacek Ignaczewski, s. 51). W metodyce pracy sędziego rodzinnego wskazuje się, że postępowanie powinno zmierzać do zdiagnozowania przyczyn i uwarunkowań dysfunkcji rodziny, ustalenia kwalifikacji wychowawczych rodziców, wzajemnych więzi i relacji rodziców z dziećmi, gromadzenia informacji o rodzinie, podejmowanych środkach wsparcia. Poprzez określenie celu i zakresu zmienia się przebieg i charakter postępowania – z areny walki na płaszczyznę współpracy w imię lepszego dobra (zob. Komentarz do spraw rodzinnych..., s. 53). Należy zatem najpierw wysłuchać rodziców, następnie zgromadzić wszelkie informacje o rodzinie (np. dowody z wywiadów kuratora), a następnie należałoby dopuścić dowód z opinii (...). Słuchanie świadków spokrewnionych i skonfliktowanych ze stronami nie ma właściwie sensu i prowadzi do zaognienia sytuacji.

Sąd pominął także na podstawie art. 235 2 § 1 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wniosek dowodowy wnioskodawcy o przesłuchanie w charakterze świadków psychologów: A. L. i A. K. z uwagi na to, że w ocenie Sądu wniosek ten zmierzał wyłącznie do przedłużenia postępowania. Wprawdzie osoby te mogłyby być przesłuchane jako świadkowie zamiast spokrewnionych ze stronami świadków, jednak w ocenie Sądu zeznania te nie wniosłyby nic nowego do sprawy i niezasadnie przedłużałyby postępowanie. A. L. i A. K. to psychologowie, do których uczęszcza na terapię małoletni F.. Pomijając już fakt, że psychologów obejmuje tajemnica zawodowa, to wskazać należy na to, że niniejsza sprawa dotyczyła kontaktów ojca z dziećmi, a nie przebiegu terapii małoletniego F.. Biorąc również pod uwagę bardzo wysoki stopień skonfliktowania stron istnieje przypuszczenie, że zeznania te spowodowałyby wzrost napięcia pomiędzy stronami, co nie jest zgodne z dobrem ich małoletnich dzieci. Ponadto należy podkreślić, że przed tutejszym Sądem toczy się sprawa z urzędu o ograniczenie władzy rodzicielskiej A. M. i M. K. nad ich małoletnimi dziećmi i na podstawie art. 109 k.r.o. Sąd może wydać stosowane zarządzenia, np. zobowiązujące matkę małoletniego F. do kontynuowania terapii psychologicznej dziecka. Sąd nie wyklucza także przesłuchania w tamtej sprawie wspomnianych osób w charakterze świadków.

Przechodząc do rozważań prawnych to należy wskazać na przepis art. 113⁵ k.r.o., który stanowi, że sąd opiekuńczy może zmienić rozstrzygnięcie w sprawie kontaktów, jeżeli wymaga tego dobro dziecka.

W doktrynie wskazuje się, że najistotniejszą kwestią w sprawach o kontakty dziecka z jednym z rodziców jest odbudowanie współpracy rodziców dla dobra dziecka oraz ich wzajemnego zaufania. Tylko współpraca i zaufanie zabezpieczają dobro dziecka. Instytucja zabezpieczenia tego roszczenia ma na celu sprawdzenie, czy rodzice są zdolni do osiągnięcia kompromisu w sprawach dziecka, który jest niezbędny. Podkreślić bowiem należy, że jedynie ustępstwa krok po kroku prowadzą do współpracy i wzajemnego poszanowania. W literaturze wskazuje się, że nieporozumieniem jest wydanie rozstrzygnięcia w atmosferze jawnej wrogości rodziców wobec siebie. Należy umożliwić stronom „rozładowanie konfliktu” aby móc przystąpić do normalizowania stosunków. Naczelną zasadą rozstrzygania w tego typu sprawach powinna być zgodna wola rodziców. Drugą ogólną, ale o pierwszorzędym znaczeniu zasadą jest dobro dziecka. Konieczne jest ustalenie treści tego pojęcia na tle konkretnej sprawy. Biorąc pod uwagę przepisy dotyczące obowiązków rodziców wobec dzieci, można sprowadzić dobro dziecka do zapewnienia mu warunków rozwoju osobowego (duchowego) i egzystencji materialnej. Na podstawie praktyki sądowej wskazuje się, że to ogólne sformułowanie można uzupełnić o następujące elementy:

1. żadne z rodziców nie powinno przyznawać sobie prawa do wyłączności na to, co dla dziecka jest najlepsze, a ponadto nie powinno zastrzegać sobie pozycji szczególnie uprzywilejowanej w stosunku do drugiego rodzica,
2. dziecko dla harmonijnego i pełnego rozwoju powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym w atmosferze szczerości, miłości i zrozumienia,
3. dziecko ma prawo, jako indywidualnie ukształtowana jednostka, do wychowywania w duchu pokoju, godności, tolerancji, wolności, równości i solidarności, tradycji i wartości kulturalnych,
4. właściwe kierowanie dzieckiem ma być realizowane w sposób odpowiadający rozwijającym się zdolnościom dziecka, przy jednoczesnym zapewnieniu mu warunków rozwoju,
5. małoletnie dzieci potrzebują stabilności i ciągłości warunków wychowawczych, odczuwanej miłości ze strony rodziców, spójności w działaniach wychowawczych, zaspokajania jego potrzeb poznawczych, a także kształtowania pozytywnego obrazu własnej osoby (zob. Komentarz do spraw rodzinnych..., s. 155).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że pierwszą przesłanką umożliwiającą orzekanie o kontaktach jednego rodzica z dziećmi powinna być zgodna wola stron. W postępowaniu rozwodowym M. K. i A. M. starano się wypracować kompromis, który został przez obie strony zaakceptowany (nie wniesiono apelacji). W trzy miesiące później okazało się natomiast, że wnioskodawca nie jest zadowolony z tego rozstrzygnięcia. M. K. we wniosku wskazał, że rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego było kompromisem, przy czym na rozprawie wycofał się z tego

twierdzenia i oznajmił, że zakres kontaktów został mu narzucony przez Sąd. Niezależnie od tego, jak wyglądał sposób procedowania Sądu Okręgowego podkreślić trzeba, że wnioskodawca zaakceptował to rozstrzygnięcie i powinien się do niego stosować. Wprawdzie z opinii (...) wynika, iż zakres kontaktów powinien być rozszerzany, niemniej kwestie te powinny być przedmiotem dialogu pomiędzy wnioskodawcą a jego byłą żoną, a nie przedmiotem kolejnego rozstrzygnięcia Sądu. Biegli z (...) Zespołu (...) podkreślali bowiem, że dla F. i I. K. bezwzględnie konieczna jest współpraca ich rodziców. Ponadto należy zabezpieczyć poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa dzieci.

Drugim wyznacznikiem, w przypadku braku porozumienia rodzicielskiego, jest ustalenie tego, co byłoby dobre dla dzieci. W ocenie Sądu zgodne z dobrem dzieci jest to, aby przez jakiś czas, przynajmniej przez dwa lata, małoletni mieli ustabilizowany rytm życia i częstotliwość spotkań z ojcem. Dopóki sytuacja pomiędzy M. K. a A. M. nie zmieni się, tak długo, zdaniem Sądu, nie ma podstaw do zmiany orzeczenia Sądu Okręgowego z dnia 30 listopada 2022 roku. Podkreślić należy, że właściwie każda sprawa, choćby najdrobniejsza, jest powodem do kłótni rodziców małoletnich. Taka sytuacja nie sprzyja dobru dzieci i może powodować u nich głębokie problemy emocjonalne w przyszłości. Zadaniem Sądu jest natomiast zapewnienie, w miarę możliwości, wspomianej stabilizacji i bezpieczeństwa małoletnich dzieci stron.

Oczywistym jest, że A. M. nie może uzurpować sobie prawa do wyłącznego decydowania o tym, co jest dla dzieci lepsze. Zdaje się jednak, że uczestniczka nie rości sobie takich praw i stara się porozumieć z wnioskodawcą, niemniej przez pryzmat swoich krzywd doznanych w przeszłości. A. M. niewątpliwie jest negatywnie nastawiona do swojego byłego męża, postrzega go przez pryzmat osobistych doświadczeń, na co wskazywali biegli z (...). Przywołać w tym miejscu należy kwestię szczepień małoletniej I. i konfliktu rodziców na tym tle, o co toczy się sprawa sądowa. Uczestniczka wskazała, że małoletnia nie mogła zostać zaszczepiona w konkretnym dniu, bo była chora. Wnioskodawca z kolei nie wierzy w jej wyjaśnienia i domaga się orzeczenia Sądu ustalającego obowiązek szczepień dziecka. Kwestią sporną między stronami jest również wybór przychodni dla dzieci. Żadna ze stron nie chce ustąpić, każda przedstawia swoje racje, nie słuchając w ogóle drugiej strony. W ocenie Sądu zarówno wnioskodawca jak i uczestniczka powinni skorzystać z intensywnej terapii psychologicznej, która umożliwi im dokonanie wglądu we własne postępowanie, w wypowiedzane przez siebie słowa, aby zyskać umiejętność przemilczenia pewnych, z reguły nieistotnych, słów. Z drugiej strony terapia taka powinna uczyć i M. K. i A. M. umiejętności słuchania drugiej strony i parafrazowania wypowiedzi rozmówcy. Często bowiem źródłem nieporozumienia jest to, że nie słyszymy tego, co ktoś rzeczywiście mówi, a słyszymy jedynie to, co nam się wydaje i jest zgodne z naszymi opiniami o danej osobie. Umiejętność parafrazowania wypowiedzi drugiej strony jest w ocenie Sądu kluczowa dla byłych małżonków K., aby umożliwić im porozumienie. Podkreślić należy, że są nurty psychologiczne, np. Porozumienie bez Przemocy ((...)), którym poznanie mogłoby pomóc wnioskodawcy i uczestniczce w lepszym rozumieniu siebie i drugiej strony. Nie leży jednak w kompetencji Sądu wyjaśnianie zasad wspomnianego wyżej stylu mówienia i słuchania, niemniej niewątpliwie dobrze by było, gdy strony poznały szczegóły tego nurtu.

Wyżej wskazano, że dziecko do harmonijnego rozwoju potrzebuje szczęścia, miłości i zrozumienia najbliższych mu osób, czyli rodziców. Ponadto małoletnie dzieci potrzebują stabilności i ciągłości warunków wychowawczych, odczuwanej miłości ze strony rodziców, spójności w działaniach wychowawczych, zaspokajania jego potrzeb poznawczych, a także kształtowania pozytywnego obrazu własnej osoby.

Małoletnie dzieci stron powinny zatem mieć zapewnione poczucie stabilizacji, bezpieczeństwa, określonego rytmu dnia i życia, muszą odczuwać miłość ze strony rodziców oraz spójność wychowawczą (np. 30 minut gry w M. i ani minuty więcej, co oczywiście oznacza niezadowolenie dziecka, ale rolą rodzica jest właśnie pomoc dziecku w przejściu przez uczucie frustracji, rozczarowania; w ten sposób bowiem dziecko uczy się, że nie wszystko zawsze będzie po jego myśli, ale można to przetrwać).

Wydając rozstrzygnięcie o oddaleniu wniosku M. K. Sąd kierował się dobrem małoletnich dzieci – F. i I. K.. Wprawdzie, na co zwracał uwagę także tutejszy Sąd, ważniejsze od ścisłego przestrzegania rozstrzygnięć sądu w tych sprawach, jest adekwatne odpowiadanie na potrzeby dzieci, niemniej zdaniem Sądu ewentualny częstszy kontakt dzieci z ojcem musi wynikać z porozumienia rodzicielskiego i nie może tworzyć u dzieci poczucia winy, a więc tzw. konfliktu

lojalnościowego. W ocenie Sądu dla dobra małoletnich dzieci, dla ich stabilizacji i możliwości odzyskania poczucia bezpieczeństwa, biorąc pod uwagę stopień skonfliktowania stron, konieczne było oddalenie wniosku o zmianę kontaktów M. K. z jego małoletnimi dziećmi. Dodać w tym miejscu trzeba, że w toku niniejszego postępowania Sąd umożliwił wnioskodawcy kontakt telefoniczny z F. i I. K., niemniej stanowiło to kolejne źródło konfliktu między ich rodzicami, co jest sprzeczne z dobrem dzieci.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., tj. że każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie.

Sędzia

Barbara Trokowska-Stempnik